

Iš Vilniaus Golgotos istorijos.

Graži Vilniaus miesto įkurimo legenda sako, kad mūsų Vilniui yra lemta būti garsiam, kad Vilnius turės skleistis Lietuvos didybės ir garbės spindulius. Ir garsus mūsų Vilnius buvo anais jau senais laikais, kuomet jis patapo Didingos Lietuvos sostapiu ir centru prekybos tarp Vakarų Europos ir tuometinės Maskovijos ir pietų šalių. Tačiau Vilniui lemta buvo pragarsėti dar labiau šiais paskutiniiais laikais, kai Vilnius smurtu buvo išplėstas iš Lietuvos.

Šis pastarasis negarbės, bet smurto įvykis išgarsino mūsų senelį Vilnių visame kultūringame pasaulyje ir jo vardas retai išnyksta iš kasdieninės pasaulinės spaudos žinių.

Nereikia manyti, kad Vilniaus klausimas išliko tik dabar — pastaraisiais Didžiojo karo metais — ne. Jis jau yra senas, bet tik nauji istoriniai veiksniai jį padarė vėl aktualiu, vėl gyvu. Čia normalus dalykas.

Pirmą sykį Vilniaus klausimas gimė tuomet, kai garsiu 1385 m. Krevoje sudarytu aktu Didžioji Lietuvos kunigaikštija buvo prijungta prie Lenkijos ir Lietuvos sostinė Vilnius buvo pasodintas paprastas Lenkijos šarosta Nikolajus Moskorzevskis.

Baisus D. L. K. Vytauto Didžiojo prauštas lietuvių sukilimas prieš lenkus ir lenkų įgulų išžudymas Lietuvoje grąžino Lietuvai ir pilną savarankiškumą ir sostinę. Tačiau pasirašytoji sutartis pasilikė nelyginant pirmą pradę nuodėmę, kuri iki mūsų laikų slepia lietuvių tautą.

Vėliau, 1440 m. Lietuva vėl nutraukė ryšius su Lenkija, bet kiek vėliau ji vėl atnaujino tą reikalą, leisdama savo didžiajam kunigaikščiui priiiti Lenkijos karūną. Karaliaus karūnos priėmimas sudarė daug bendrų interesų ir reikalų tarp Lenkijos ir Lietuvos didikų, o pasekoje to ir lenkų «šliachtų» kalba pradėjo sprautis į lietuviškas šeimas.

Liublino unija, kuri buvo pasirašyta 1569 m. ir kuriai lietuvių visuomenė priduoja labai daug reikšmės, Lietuva nustojo savo nepriklausomybės (juridiniu atžvilgiu), bet ji paliko lygiateisę bendrosios sudėtinės Respublikos dalis, kaip Mažoji bei Did. Lenkija.

Panašiai valstybiniai įvykiai rutuliuojasi iki galutinio Lietuvos padalinimo, kurios didžioji dalis tenka į rusų rankas.

Bet vėliau, XVIII amž. pabaigoje, kuomet pakilo revoliucijų bangą Vakarų Europoje, negalėjo ramiai sėdėti pralėkti ir Lietuvos padangę. Čia paties likimo, o gal aktyviau bendro prieso, lietuvių reikalai daugiau susipynė, susiraizgė su lenkų reikalais ir tas laikotarpis yra skaitomas lietuvių ir lenkų politinio suartėjimo laikotarpiu.

Bet politinis suartėjimas išsėna vien tik lenkų naudai — Nepavykęs 1863 m. sukilimas atima lietuviams savo nekaltą spausdintą žodį. Laisvas lenkų spausdintas žodis perkėlė Lietuvai šlektą, o tuo pačiu ir jos idealus ir jos politinius troškimus iš Nemuno į Vislos upyną. Dalis lietuviškos inteligentijos Lietuvai žlugo ir žlugo tų pačių lenkų naudai. Pavizdys tam gali būti ir pats Pilsudskis.

Baudžios panaikinimas sutraukė materialinius ryšius tarp Lietuvos liaudies ir Lietuvos šliachtos. Šitoji lietuviška šliachta nesuprasdama Lietuvos interesų (Lenkijos interesai — buvo jų interesai) ir nesugebėdama eiti drauge su abundantiu liaudimi — lietuviškuoju elementu, tuomet jie atsistojo tiems kūniškai išvargusiems, bet milžinai sieloje — keliai.

Lietuvių kryžiaus kelias dar sunkesnis pasidarė, nes reikėjo kovoti ir prieš rusus ir savo «šlechtą» — lenkus.

Rusų valdžiai viešpataujant, šitoji «kova» ėjo siaurame visuomeniniame gyvenime — bažnyčioje. Bažnyčia rusų valdymo laikais buvo vienintelė vietelė, kur galėjo skambėti krašto tautinė — lietuvių kalba.

PASAULINĖS ŽINIOS

Naujas Ipotekos bankas.

Spalių 9 d. Berlyne įsisteigė naujas Ipotekos bankas, kuris skaitosi didžiausias visoje Europoje. Pagrindinį kapitalą sudarė 2 milijardai ir 750 milijonų markių.

Didžiausia lėktuvo katastrofa.

Spalių 5 d. anglų lėktuvą «R. 101», kuris buvo skaitomas didžiausiu lėktuvu visame pasaulyje, kelyje iš Anglijos į Prancūziją sprogo. Žuvo 47 žmonės. Išgelbėjo tik 9.

Tai didžiausia katastrofa orlaivių srityje.

Žemė dreba Vokietijoje.

Spalių 7 d. Vokietijoje Friburgo rajone buvo jaučiamas žemės drebėjimas. Nuostolių nepadaryta.

Toks pats žemės drebėjimas buvo jaučiamas ir Šveicarijos šiaurėje.

Italai pakeitė tautos šventės dieną.

Mussolini nutarė istorinę Italijos tautos šventę rugsėjo 20 d. panaikinti. Toji diena primumė italams 1870 m. rugsėjo 20 d., kada italų kariuomenė įžengė į Romą, suvienijusi visas Italijos dalis. Tada buvo panaikinta ir Vatikano valstybė. Dabar Italijos tautos šventė manoma skelbti vasario 11 d., t. y. dieną, kurioje, būtent praėjusių metų vasario 11 d., įvyko Laterano sutarties pasirašymas tarp Šv. Sosto ir Italijos ir kurią atstatyta nepriklausoma Vatikano valstybė.

Degė 18 laivų su aliejumi.

Piriejais uoste, Graikijoje, šiomis dienomis kilo didelis gaisras, sprogo aliejaus prikrautam laivui. Liepsna labai greit apėmė 18 laivų, kurių dauguma taip pat buvo prikrauti aliejais.

Bombos ir revolveriai Varšuvos gatvėse.

Įvairiose Lenkijos vietose užmušta ir sužeista daug žmonių.

Rugs. 14 d. Varšuvoje įvyko demonstracijos prieš vyriausybę. Demonstracijos surengė opozicijos partijos.

Per demonstracijas prieita prie kruvinių susirėmimų. Du užmušti, 50 žmonių sužeista.

Prieš demonstracijas uždaram būte įvyko d. delis mitingas, kuriame dalyvavo apie 3,000 žmonių. Mitinge buvo sakomos priešvalstybinės kalbos. Susirinkimui pasibaigus, jo dalyviai išėjo į gatvę ir bandė pasiekti miesto centrą. Tačiau stipriai ginkluota policija pastoj demonstrantams kelia. Tada iš demonstrantų eilės buvo mesta bomba, kuri, tačiau, policijos nepalietė. Bomba sprogo žiūrovų minioje. Kartu su bombos sproginu kai kurie demonstrantai pradėjo šaudyti iš revolverių. Kilo nepaprasta panika, kurios metu minia ieškojo prieglaudos kiemuose. Daug sunkiai sužeistų pasilik gatvėse. Policija be ginklų taip pat pavartojo asarines dujas ir tik su jų pagalba demonstrantus išsklaidė. Per susirėmimą sužeistas vienas policijos karininkas ir daug policininkų. Užmušti du demonstrantai.

Nuo demonstrantų ir policijos taip pat nukentėjo ir pašaliniai asmenys. Policija suėmė apie 100 žmonių.

Sąryšy su įvykiais mieste vyrauja dideli neramumai. Daugely vietų, žymesniuose provincijos miestuose taip pat įvyko neramumų, per kuriuos nepašėta be susirėmimų. Lvove sužeistas vienas socialistų vadas. Torne per neramumus sužeisti keli žmonės, jų tarpe du policijos valdininkai. Liubline suimta dar viena atstovė socialistų partijos narys.

Advokato grupė, kuri pasiėmė ginti suimtuosius šeimo atstovus ir senatorius, rugsėjo 14 d. turėjo savo posėdį. Advokatai pateikė prokuratūrai šiuos reikalavimus: 1) pritaikyti suimtiesiems atstovams civilinio teismo tardymo tvarką (šiuo metu suimtieji yra karo teismo žinioje); 2) išplėsti suimtiesiems atstovams taisykles, kurios taikomos tardomiems asmenims, bet ne nuteistiems; 3) suteikti suimtiesiems galimumo susižinoti su gynėjais, kad jie galėtų gauti įgaliojimus jų byloms vesti ir leisti gynėjams dalyvauti suimtuųjų tardyme.

Šiame lietuvių — lenkų kovų periode Lietuvą užklupo Didysis Pasaulio karas, kurio išdavoje kitados galinga Rusijos imperija ir davė vietą naujos valstybės — Lietuvai, Latvijai, Estijai, Suomijai ir pačiai Lenkijai.

Atbudus naujam valstybiniam gyvenimui šios jau senos lietuvių — lenkų kovos įgauna naują formą, naują pavidalą. Lietuva pirmoji pajaučia tą klastingą ir kruviną Lenkijos smūgį Lietuvos kūne.

Patį Lenkija vargusi, pati Lenkija kentėjusi ir pergyvenusi svetimą jungą, svetimus viešpačius ir jų priepauidas, smogia savo jau kruviną peilį į pačią Lietuvos širdį — 1920 m. spalio 9 d. atima smurtu ir apgavyste amžių Lietuvos sostinę Vilnių.

Šis kruvinas smūgis išskėlė vėl garbingą Vilniaus vardą, o tuo pačiu pasauliui buvo parodyta Lenkijos kruvinas siekis ir tikslas. Prancūzų globojama, o jie juk tuomet (1918 — 1922 m.) buvo laiko viešpačiai, Lenkija amžinai nepatenkinta, amžinai skundžiantis, žlembiantis ir laizdama svetimas kijas, ji tikina pasaulį, kad Vilnija tai Lenkijos dalis. Tuometiniai didžiūnai susigyveno su ta mintimi, buk dabar, kaip jau rodo patsai gyvenimas, buvo apsirikię, buvo padaryta klaida ir dabar pradeda galvoti kaip tą klaidą atitaisius, kad neužgavus prasikaltėlių autoriteto ir kad atvirai ir tiesioginiai neužvertus visą niekšybės dieną ant besąžiningos Lenkijos sielos.

Dabar šis klausimas faktinai stovi daug geriau Lietuvos naudai negu kiek metų tam atgal, nes viešojo pasaulio nuomonė visgi pripažįsta, nors ir nenoriai, kad čia būta klaidos, kad

čia yra sulaužyta žmoniškumo ir teisėtumo principas.

Jau praėjo lygiai dešimts metų, kaip Lietuva neteko savo garbingo bočių sostapilio, lietuvių centro, kultūros židinio ir naujai atgimusios ir valstybės sostinės.

Jokie projektai, jokios konferencijos nutarimai ir pripažinimai nepakeitė ir nepakeis esmės. Dirbtinu taip pat kaip ir smurto aktu, negalima ar tai pakeikti ar tai perdirbti atskiros tautos ar valstybės gyvavimo esmę. Vilnius gi juk ir yra Lietuvos tautos gyvybės ar mirties klausimas.

Čia taip pat iškilia Lietuvos teisė į Vilnių ir jos garbę. Lietuvos teisė yra sumindžiota. Kol ta teisė nebus atstatyta — tenka laukti. Jau laukta dešimts metų, o kiek dar teks laukti — nežinia. Tik galima tvirtinti, kad sauso proto politinės kombinacijos ir smurto veiksmai ilgai gali išsilaikyti. Tą įrodo istoriniai faktai. Prancūzijai teko laukti keturiasdešimts su viršum metų, kol ji atgavo savo Elzas — Lotaringiją, dar ilgiau teko laukti Italijai, kol ji sujungė krūvon savo tautos išblaškytas jėgas, bet visgi atėjo ta valanda. Pačiai gi Lietuvai irgi ne šimtmetį nešė paskutinį savo svetimą jungą, bet galų gale nusiplovė iš svetur atneštą smėlį, taip pat bus ir čia!

Šiame darbe reikia daug energijos, kantrybės, o svarbiausiai noro ir išdirbtu plano tam žygiui realizuoti. Mūsų visos tautos pažiuos į Vilniaus reikalą yra vienodos, todėl Vilniaus klausimas, o tuo pačiu ir Lietuvos klausimas ankščiau ar vėliau bus išspręstas ne apgaulingo ir kruvino smurto, bet teisningumo aktu. Lietuvių Ainištelėjo virė 500 žmonių.

Jūrininkai nepricūzų laivų iškavandenį B. vandens daugelis sudegė. Nes aliejus, išsiliejęs ant vandens, vistiek deg. Iki šiol surasta 12 apdegusių jūrininkų lavonai. Per gaisrą sudegė 11 būrių laivų ir 1 garlaivis.

Kova su girtavimu Amerikoje.

Kaip žinome Amerikoje jau kelinti metai veikia prohibicijos įstatymas, vadinamas «sausasis įstatymas». Juo uždrausta gaminti, parduoti ir vartoti svaigieji gėrimai. Su lauzytojais to įstatymo smarkiai kovojo. Prohibicijos direktoriaus pranešimu per liepos mėn. suareštuota už gėrimą 6,524 žmonės; 3,828 žmonėms paduotos bylos į aukštesnį teismą; kalėt paskirtas laikas nusikaltėliams 804 dienos; uždaryta 307 įstaigos; iš kontrabandininkų paimita 1,339,277 galionai alaus; 111,672 galionai spirito; 12,353 alaus bravorai konfiskuoti; už hausmes gauta 218,752 doleriai.

Kaip gyvena proletarų atstovai.

Budapešto policija paskelbė pranešimą apie surastą pas neseniai suimtą komunistų vadą Földes rūbinę.

Pasirodo, kad tas komunistas turėjo ne mažiau, kaip 40 įvairių puikiasių kostiumų, 45 poras batų ir labai daug švelniausių šilkinų baltinų. Jo mylimoji ir sekretorė p-nia Fink turėjo laugiau, kaip 50 suknelių, 53 poras batų, 4 kailinius apsiaustus, 18 skrybėlių.

Paryžių išieigė taikos mokyklą.

Paryžiaus laikraštis «L'Europe Nouvelle» įsteigė Paryžiuje mokyklą, kurioje bus dėstomi dalykai apie taiką ir skiepijama taikos dvasia. Tai bus kaip ir liaudies universitetas. Jame bus kalbama apie nusiginklavimą, apie Tautų S-ą, apie tarptautinį teismą ir kt. Profesoriai bus Prancūzijos ir kitų kraštų.

SUSIVIENIJO LAIVŲ LINIJOS.

Teografo pranešimu, spalio 6 d. Berlyne pasirašė tarp savęs visos vokiečių laivų linijos. Einant sutartimi kainų konkurencija naikinama. Irlinckam Centraliniam komitetui pavesta tartis su italų, prancūzų ir kitomis linijomis kainų klausimu.

BALKANŲ VALSTYBĖS VIENIJASI.

Spalių 5 d. Atenuose (Graikijoje) pradėjo posėdžiauti visų Balkanų pusinsalio valstybių užsienio reikalų ministeriai tikslu įsteigti Balkanų valstybių sąjungą.

UŽDRAUSTA KOMUNISTAMS VEIKTI

Naujoji Argentinos vyriausybė spalio 6 d. išleido dekretą, kuriuo komunistams draudžiama veikti. Jų partija tapo uždaryta, o visų Centro komiteto medžiaga tapo konfiskuota. Taip pat suimta tą pačią dieną 19 jų vadų, jų tarpe ketetą svetimtaučių.

PORTUGALIJOS IRGI NERAMU.

«Havas» pranešimu, spalio 6 d. Lisabone policija susekė slaptą organizaciją iš kartiškių, kurie norėjo visame krašte padaryti revoliuciją prieš dabartinę vyriausybę ir įvesti pilną demokratizmą. Suokalbinkai suimti.

SUOMIJOJ KOMUNISTAI PRA-LAIMĖJO.

«Havas» praneša, kad Suomijoje naujuose parlamento narių rinkimuose komunistai pralaimėjo. Taip pat daug vietų nustojo bendrai socialistai. Laimėjo anti-socialistinės partijos.

AFERISTAMS NEPAISISEKĖ.

«A Gazeta» rašo, kad spalio 9 d. Romoje susekta didelė organizacija, kuri slaptu būdu neva vežė darbininkus Prancūziją garantuodama jiems darbą. Bet pasirodė, kad nuveždavo iki rubežiu ir ten juos palikdavo be jokios globos. Visi aferistai suimti. Nuken-gumo aktu. Lietuvių Ainištelėjo virė 500 žmonių.

Is didelio rasto išėjo iš krašto...

Pastaruoju laiku mūsų spaudoje pasirodė labai apgailėtinas reiškinys: kalbant dėl visuomeniškų reikalų ir darbų, paliesti kaikiurie asmenys labai šurkščioje ir nekultūringoje formoje. Tiesa, kad esti kartais reikalo ir spaudoje vieną — kitą reikalą viešumon iškelti, galima kritika, švelnesni ar aspresni papeikimai, tačiau neleistina vartoti vulgariškumą. Pas mus šitos spaudos taisyklės nepabota, todėl mes dideliu pasipiktinimu pastebėjome paskutiniam «L. Aidas Brazilijoje» numery tokius «perlus», kurių padoresniam žmogui ir pakartoti būtų koku. Čia tai ir pasitvirtino lietuvių posakis: «iš didelio rasto — išėjo iš krašto».

Kad «Lietuvius Brazilijoje» išėjo iš p. Uckaus spaustuvės, tai gerai padarė, nes pirmon galvon jis siekė papiginti laikraščio leidimą, kas dabar ir pasitvirtino.

Kad pernai metais buvo sukurta Globos Komitetas, kuris šandie pasiivadino Savyglobos Sąjunga, tai, rodos, ir gi neblogas darbas padaryta. Jeigu iš tos Sąjungos ar tai Uckai ar Dutkui teko pasitraukti, kai toj pačioj S-goj jų nuomonės nebegalėjo rasti darnumo bendram darbui, tai, rodos, ir čia negalėjo kas nepaprasto atsitiikti: taip būna dažnai kiekvienoj organizacijoj ar draugijoj. Jeigu yra ar buvo kokių nesusipratimų pačioj draugijoj, tai juos ir reikia šalinti tais keliais, kurie vadina si pasitarti ir išspręsti reikalą Griebtis viešos opinijos balso, teisinti save ar kitą kaltinti, kad: «aš nieko nekaltas, buvo šva baltas — nelajo», kaip toj pasakoj apie vilką ir avis, nerimta ir nepadoru. Juo labiau nepadoru, kai žmonės griebiasi žemišio šmeižtų leksikono, tai jau perdaug: visuomenė turi griežčiausia protestuoti prieš tokį spaudos neleistiną toną.

Labai gaila, kad visas šitas «ermideris» sukeltas ne visuomeniniais, bet asmeniniais motyvais: gal Uckui piktą kam ne pas jį laikraštis spausdinamas, kam jis viešame posedyje iš Sav. S-gos pašalintas, gal tie patys motyvai ir Dutkų pykina, o mums, visuomenė... kas čia darbo? Jus, atsiprašant, savo «teises» įrodinėkit nors ir teisme, tai bus ir sveikiau ir padoriau, bet kam čia maišyti su dumblais visuomenės akis?

Nemanau kad šitokia redakcijos

taktika gali įgyti visuomenės pagarbos: priešingai, visuomenė visuomet tokius burnojimus vienų prieš kitus smerkė ir smerks. Labai vaikiškai atrodo, kad žmogus dedasi biauariausiais koliojiniais pasaulį nustebinti: paimki iš krašto kaimo pusbėrnioką, manau, da geriau mokės išsikolioti, negu koks redaktorius, kuris dedasi inteligentu.

Da keisčiau, kai paimi į rankas «L. A. B.» ir pernyktį «Lietuvius Brazilijoje» numerį, kur tas pats A. Dutkus, slapyvardė A. D. Poratis, labai piktnosi «Garso» šmeižtais, nesigailėdamas gražių žodžių tam pačiam «Lietuvius Brazilijoje»... Sakau, labai keista, nes A. Dutkaus nuomonė taip staiga pakito, kai jis išėjo iš «Lietuvius Brazilijoje» bendradarbių skaičiaus, stodamas, kaip Don Kichotas į kovą su malūnais, (taip p. Dutkus valdžiuojasi savo tariamus priešus), kad iš tikrųjų žmogus turi nurasti. Gėda tokiems žmonėms dėtis visuomenės švietėjais, nes jie dėl savo asmeninių ambicijų ryžtasi aukoti visuomenės kantrumą. Taip elgtis niekam nevalia, juolabiau redaktoriams, vistiek kas jie nebūtų PP. Uckai ar Dutkai.

Juokinga, kai tai čia, tai kitur išgirsti smarkius posakius neva grasinimus atsiskaityti teisme. Būtų logiškiau ir protingiau ir risti tokius nesusipratimus teisme, o paskui tik apie tai kalbėti, o dabar atrodo lyg da vaikezu viens kitam išloto pro statinę tvorą liežuvį rodytų... Et, peckeliai ir gana.

São Paulo lietuvių kolonija buvo šiek - tiek apimusi nuo «garsietišku» prašmatnybių, dabar, matoma, vėl nori PP. Uckai su Dutkais prisigerinti garsininkams, nes iš jų pačmė seną, nuvalkiotą biauariausių koliojinusi palikimą.

Jeigu taip, tai, anot rusų, — tuda imi i doroga..., mes ir sveikali galvojant visuomenė neiš nei su naujais garsininkų įpėdiniais, nei su jų naujais apaštalais.

Gaila, kad žmonės iš didelio rasto — išėina iš krašto.

A. Kerėtojas.

Lenkiška „statistika“

«Dziennik Wilenski» skelbia lenkų «statistiką» apie Vilniaus gyventojus. Ja šiuo metu Vilniuj esą 192.629 gyventojai, jų tarpe 55,6% lenkų(), 0,6% gudų, 1,3% (2.504) lietuvių(), 35,8% žydų, 5,9% rusų ir 0,8% kitų tautybių. Kiekvienas Vilniaus gyventojas per metus turi sumokėti 83 zlotus mokesčių.

Pilsudskis siaučia.

Pasiėmęs pirmininkauti vyriausybei, paleidęs seimą, davęs kelis koliojančius pasikalbėjimus spaudai, Pilsudskis pagaliau ryžosi smarkiau «veikti»: jis įsakė samti kelias dešimt buv. seimo atstovų už tai, kad jie neva veikia prieš vyriausybę. Suėmimai ir suimtųjų laikymas labai žiauriuose sąlygose sukėlė visame krašte didelį pasipiktinimą ir išaukė protesto demonstracijos, kurios privėdė prie kruvinių susirėminių su policija. To viso išdavoje kelios dešimtys žmonių užmušta, keliosdešimt sunkiai sužeista ir keli šimtai suimti. Matyt, pabugęs, kad nekiltų dar dides-

nių riaušių, Pilsudskis rytojaus dieną po susirėminių paskelbė spaudoje, kad jis laikysis konstitucijos ir įstatymų ir rinkimus pravesias laikai bešališkai. Tenka abejoti ar toks pareiškimas, po visų Pilsudskio neteisėtų žygių, nėra gerokai pavėlintas ir vargu kas juo betikės. Būsimieji rinkimai bus Pilsudskio sprendžiamieji rinkimai: ar jam pavyks prvesti sau ištikimą daugumą, ar jis nepaisant visų priemonių, rinkimuose pralaimės. Antruojū atveju jain dar pasiliks du keliai: arba pasitraukti arba sulaužyti visus įstatymus ir pasiskelbti Lenkijos viešpačiu.

Danai skelbia boikotą vokiečių prekėms

Danijoj paskutiniu laiku ėmė reikštis boikotai prieš vokiškas prekes, už tai, kad vokiečiai, sudarę su danais didžiausio palankumo prekybos sutartį, dabar pradėjo ją savaipaiskinti ir varžyti muitais danų prekes. Ypač tas boikotas yra austru Jutlandijoj, kurios žemės ūkis daugiausia kenčia dėl vokiečių prekybos politikos. Vokietijos prekyvietoje danai nori daugiau įsileisti Anglijos prekių ir tuo, žinoma, užtikrinti rinką savo žemės ūkio gaminiamis Anglijoje.

SALDAINIAI SU ARŠENIKU

Sunkiai užsinodijo daugybė vaikų.

Laikraščių pranešimu, Staffordo grafystėj, saldainių užvalgy, sunkiai nusinuodijo 50 asmenų, daugiausia vaikai. Policijos padaryta krata fabrike, kur saldainiai buvo pagaminti, davė sensacingų rezultatų. Pasirodė, kad saldainiai vietoj cukraus buvo apiberti aršenuku. Maišelis su aršenuku buvo konfiskuotas. Fabriko savininkas nurodė krautuvę, kur nupirko aršenuką kaipo cukrų, ir ten, padarius krata, buvo surasta maišas su 56 svarais aršenuko. Šio kiekio būtų užtekę nuuodyti

1/4 milijono žmonių. Ar tai klaida, ar koks nusizengimas, dar iki šiolei nenustatyta.

Tuo tarpu iš įvairių vidurinės Anglijos vietų gaunama vis naujų ir naujų pranešimų apie užsinodijimus. Naušaičių prieglaudoj New Brightone susirgo 15 vaikų, suvalgyę saldainius, kuriuos jiems atnešė lankytojai. Apie kitus užsinodijimus pranešama iš Sandbeacho, Hanley ir Shrawsbury.

Suareštavo „Rytojų“

Pranešimu iš Argentinos, pereitą savaitę Buenos Aires mieste tapo suimti lietuvių komunistų laikraščio «Rytojus» visa redakcija, taip pat konfiskuota raidė ir visa medžiaga. Redaktorius Jeronimas Švedas atiduotas karo teismui. Taip pat suimtas ir Kostas Norkus, kuris bus išsiųstas į Lietuvą, kur turės atsiskaityti iš 160.000 litų, kuriuos savo laiku yra pagrobė iš žmonių ir dėl kurių yra užvesta byla.

Vėl norėjo susprogdinti SSSR.

pasiuntinybę Varšuvoj. Rugsėjo 11 d. buvo susektas naujas bandymas susprogdinti Sovietų atstovybę Varšuvoj. Prie didžiųjų durų buvo surasta galinga bomba, kuri, tik duris atidarius, būtų sprogsi. Policija veda kvotą.

Streikuoja angliakasiai Pranešimu iš Paryžiaus, spalio 7 d. Bethune provincijoj sustreikavo 270 tūkstančių angliakasių.

Žiburio liepsna.

Selmos Lagerloef legenda.

(Taša)

Raniero atvyko į Italiją. Vieną dieną jis jojo glūdžiu kalno taku. Staiga prisitartino prie jo viena moteris ir prašė ugnelės iš jo žvakės. — Mūsų ugnelė užgeso ir mano vaikai badauja. Paskolink man savo liepsnos, kad galėčiau užsidegti savo namų židinių duonos vaikam iškepti.

Ji ištiėė ranką žvakei gauti, bet Raniero nedavė, nes jis nenorėjo, kad jos liepsna būtų uždegta kas nors kita, kaip žvakės prieš švenč. Panelės paveikslą.

Bet moteris kalbėjo: — Duok man, keltauninke, ugnelės, nes mano vaikų gyvybė irgi yra liepsna, kurią noriu išlaikyti dagančia. Sulig tais žodžiais Raniero leido jai užsidegti žibintuvą jo liepsnos pagelba.

Keliomis valandomis vėliau įjojo Raniero į vieną kaimą, kurs glūdėjo aukštai kalnuose, kur viešpatavo šaltis. Jaunas kaimietis stovėjo ant kelio ir stebėjosi vargšo ricieriaus nudriskusių apsiaustu. Staiga jis nusisistaute savo trumpą apsiaustą ir — metė jį vargšui. Bet apsiaustas krito tiesiog ant žvakės ir užgesino liepsną.

Čia Raniero atsiminė apie tą moterį, kuriai jis paskolino ugnelės. Nujojo atgal ir užsidegė žvakė iš židinio liepsnos.

Prieš jodamas tolyn jis tarė moterėi: — Tu esi išsitarusi, kad tavo židinio liepsna yra tavo kudikių gyvybė. Ar tu negalėjum duoti vardą ir tai liepsnai, kurią aš parsinešiau iš tolimos kelionės?

— Kur tu užsidegei savo liepsną? užklausė moteris, o Raniero atsakė: — Ji buvo įžiebta prie Kristaus karsto.

— Tad jos vardas tegali būti malonumas ir artimo meilė, atsakė ji.

Raniero nusišysojo iš to atsakymo, nes jam rodėsi, kad jis yra netinkamas būti tų dorybių apaštalu ir nešėju.

— o — Raniero nujojo tolyn tarp gražių mėlsvuojančių kalvų virtinės. Jis pastebėjo, kad jis yra netoli nuo Florencijos.

Čia toptelėjo jam mintis, kad jis greitai pasiluosuos nuo savo liepsnos. Jis atsiminė savo palapinę Jeruzalėme, kurią jis paliko pilną karo grobio, ir savo narsius karius, kurie vis dar buvoja Pelestinoje ir kurie džiaugtųsi, jeigu jis vėl imtųsi karo amato ir vestų juos prie naujų pergalių ir užkariavimų.

Čia Raniero pastebėjo, kad tie vaizdai jo nedžiugina, nes jo mintys įgavo visai kitą kryptį.

Ir pirmukart dingtelėjo jam mintis, kad jis jau nebetas žmogus, kurs apleido Jeruzalėmą. Nes tasai jojimas su žiburio liepsna išmokino jį džiaugtis visu tuo, kas yra taiku, išmintinga ir gailėstinga, o biauėrtis visu, kas plėsuru ir žiauru.

Jam malonu buvo atsiminti žmo-

nės, kurie ramiai darbavosi savo gimtinėje, ir staiga įsigeidė vėl grįžti į savo dirbtuvėlę ir ten gaminti gražius skoningus išdirbinimus.

— Tikrai nuo šitos liepsnos aš visai pakitėjau, pamanė jisai, aš tiknuosi, kad ji padarė mane kitu žmogumi.

5.

Velykų laiku Raniero įjojo į Florenciją.

Sėdėdamas ant arklio atbulas, užsitraukęs kapišoną ant veido, laikydamas rankoje liepsnojančią žvakę, vos spėjo jisai įjoti pro miesto vartus, kaip pašoko vienas elgeta ir suriko — Pazzo, pazzo!

Sulig šituo riksmu tuoj metėsi artyn iš vieno skersgatvio valkata ir vienas vagilius, gulėjęs pašalyj aukštieninkas bei žiopsuojęs į dangų, ir visi trys ėmė šaukti: — Pazzo, pazzo!

Jų trijų suktis triukšmo užteko, kad suguztėtų dangiaują gatvės vaikėzų. Jie rinkosi iš visų užkaborių ir pakampijų ir, pamatę Raniero su nudriskusių apsiaustu sėdintį ant užnito kuino, rėkė: — Pazzo, pazzo.

Prie šito riksmo Raniero buvo seniai jau pripratęs. Jis jojo gatvė ramiai, nekreipdamas dėmesio į rėksnius. Jie nepasitenkino vienu riksmu, bet vienas pasiokėjo, norėdamas užgesinti žvakę.

Raniero iškėlė ranką su žvake aukštyn ir ragino savo kuiną žingsniuoti greičiau, kad ištruktų nuo minios. Bet jie skubėjo drauge ir darė ką

tik įmanydami, kad tik užgesinta žvakė.

Juo labiau Raniero stengėsi apsaugoti liepsną, juo įkyresnė darėsi minia. Jie lipo viens kitam ant pečių ir pūtė iš visų jėgų. Kiti metė ant žvakės savo kepurės. Vien dėlto, kad jų buvo tiek daug ir jie stumdė viens kitą, nevyko jiems žvakės užgesinti.

Visoje gatvėje įsiviešpatavo pasiuptęs grudinasis. Langus apgulė kvatojantys žiopsotojai. Niekas nesigailėjo bepročio, kurs stengėsi apginti savo žiburio liepsną. Tai buvo pamaldų laikas ir daug žmonių ėjo bažnyčion. Ir šitie sustoję juokėsi iš linksmo reginio.

Raniero striktelėjo ant balno ir bandė joti stačias, kad tik apgintų liepsną. Jis atrodė pašėlusiu. Kapišonas jam nusmuko ir jo sunykęs, pabalęs veidas atrodė, kaip kokio kentėtojo. Žvakė iškėlė jis kiek galėdamas aukščiau.

Ištisa gatvė virto pastutusių knibzdynu. Dagi senesni žmonės pradėjo dalyvauti žaisle. Moters mojavo skeptomis, o vyrai mėtė savo skribliais. Visi stengėsi užgesinti žvakę.

Raniero jojo pro vieną namą, kurs turėjo balkoną. Ten stovėjo viena moteris. Ji pasilenkė per turėklus, pasvertė jam iš rankos žvakę ir dingso su ja kambary.

Visa minia trūko pasitutusiu kvatojimu ir valiojimu, o Raniero susiūbavo ant balno ir krito ant žemės.

Kuomet jis tysojo ten susikūlęs ir apalęs, visa minia bemanant išsisklaidė.

L. R. Bendruomenės susirinkimas.

Spalių 5 d. salėje prie šv. Antano do Pary bažnyčios salėj įvyko metinis L. Katalikų bendruomenės narių susirinkimas. Dalyvavo viš 60 narių ir apie 40 šiaip svečių.

Susirinkimui pirmininkavo p. St. Pušys, sekretoriavo p. Vl. Šeškas.

Valdybos vardu pranešimą padarė kun. klebonas J. Valaitis. Pranešė, kad bendruomenės metais, t. yra nuo pereinčių metų rugsėjo 21 d. iki šių metų rugsėjo 21 d. pajamų turėta 1:657\$100. Išlaidų padaryta 1640 milr., iš kurios sumos vargonininkui išmokėta 1:240\$000, Bom Retiro lietuvių mokyklai pasko.inta 200\$000 ir šv. Antano do Pary bažnyčiai duota 200\$000. Kasoj liko 17\$100. Iš surinktų pinigų daugiausia įplaukė narių mokesniai, kurio įmokėjo 113 bendruomenės narių, kurių pavardės ir mokesnio didis buvo paskelbta «Lietuvy Brazilijoje» 38 numerį.

Kun. klebonui padarius pranešimą, valdybos sekretorius p. Jonas Rinkėvičius pasakė karštą kalbą, kurioje ragino katalikus daugiau susijdomėti bendruomenę, ją palaikyti prisirašant nariais ir mokant savo duoklę.

Toliau eina įstatų atskirų paragrafų pakeitimas. Nutarta nario mokesnį sumažinti iki 1\$000, o choristus dėl jų pasidaravimo b-nėi ir bažnyčiai nuo to mokesnio visai paliuosuoti. Be to vieton išdo globėjų rinkti revizijos komisiją. Taip pat įstatuose prašytas tapo naujas paragrafas, kuris sako, kad lietuvių klebonas į valdybą įeina be jokių rinkimų.

Apsvaršius įstatų ir pavedus juos valdybai įregistruoti valdžios įstaigoje, buvo renkama valdyba, į kurią įėjo Antanas Kligys, Dominikas Beividas, Jonas Elijošius ir Valerijonas Gudliauskas. Kun. Valaitis į valdybą įeina einant įstatais be rinkimų.

Išrinkta taip pat ir revizijos komisija, iš Stasio Pušio, Petro Diržio ir Stasio Miškinio.

Susirinkimo metu į b-nę prisirašė naujų 14 narių. Tikimasi, kad bendruomenė turėdama valdybą iš veiklių asmenų, padarys didesnę pažangą, tuo labiau, kad ir šv. Cecilijos choras daugiau pradėjo b-nės gyvenimu įdomautis.

Linkime naujai valdybai skemingai eiti prie b-nės užsibrėžtų tikslų ir jungti visus katalikus į vieną reikšmingą organizaciją.

V i s g i.

BAŽN. KRONIKA.

Vedybos. Rugsėjo 27 d. S. Antono do Pary bažn. apšvedė:

Nikod. Šablinskas ir Mikal Zaleskaitė. Alfonsas Labuckas ir Eadlija Ruzgaitė. Rugs. 28 d. Juozas Juodgudis ir Ona Pečiūnaitė.

Nauji užakai. Nori vesti—tekėti: 1) Jonas Pirinauskas, gim. Debeikių par. ir Veronika Daugelaitė, gim. Gagužyno par. 2) Pijus Greičius, gim. Zapyškio par. ir Zofija Žiliukaitė, gi n. Salzko par. 3) Leonas Janušonis, gim. Tiflise, gyv. Obeliuos ir Marija Datkevičiūtė, gim. Užungušio par. 4) Antanas Terela, gim. Kurklių par. ir Marija Jurevičiūtė, gim. Simno par.

Kas žino kliūčių šių asmenų vedybom lai malonėja praneiti liet. kat. klebonui.

Nauji lietuviai katalikai. Rugs. 23 d. pak. Jonas, Jono ir Onos ir Vaičiūnų sūnus. Rugs. 27 d. Antanas, Aleksandro ir Elenos Sojų sūnus. Rugs. 28 d. Elena — Janina, Jono ir Marijos Rinkėvičių duktė. Spalių 4 d. 1) Jonas — Petras, Jono ir Anelės Andriuskevičių sūnus. 2) Juozas, Juliaus ir Jadvygos Korsakų sūnus. 3) Jonas — Harri, Jono ir Emilijos Kumbių sūnus.

Amerikos atradimas.

Spalių mėn. 12 d. Brazilija, kaip Amerikos dalis, šventia reikšmingą įvykį. Spalių 12 d. 1492 metais Kristoporas Kolumbas atrado Amerikos salą San Salvador, kas atvedė po kelių metų prie suradimo pačio Amerikos sausžemio.

Tas atradimas pakreipė žmonijos gyvenimo raidą visai kitomis vėžėmis. Pirmiausia jis susilpnino tų laikų jūrų galiūna — Ispaniją. Daugybė jos piliečių metėsi į naujai atrastus pasakingus kraštus aukšto troškulį pasotinę.

Tiesa, niekur pasaulyje nėra tiek aukso kaip Amerikoje, bet tik vienam iš labai daugelio pavyksta jis rasti. Aukso beieškodami ispanai išsiblaškė po plačiąją Ameriką, iškerdė milijonus vietos gyventojų—indėnų, sukūrė daug naujų kolonijų, daugumą ir pačių ispanų kolonistų gavo galą nuo karų ir ligų.

Tiesa, kad kas met plaukė į Ispaniją laivai prikrauti aukso, bet tas aukšas pačiai Ispanijai padarė tai, kad karžygingi ir darbštus pirmiau ispanai ištvirkė.

Iš pradžių Ispanijos galybė aukso pagelba pakilo, bet neužilgo nusmūko jos žemės ūkis, dabrango visi išdirbiniai ir gyvenimo reikmens, Ispanija ėmė tuštėti.

Ta aukso karštligė greit persimetė ir į kitas Europos šalis ir darė panašias pasekmes. Vieton ramiai dirbti žemė — imta gaminti daugybė prekių ir lenktyniuoti prekyboje. Amerikos atradimas begalo išplėtė pramonę ir pasaulinę Europos prekybą, beisų tuo surištą jūrininkystę ir karo amata.

Drage kilo kiti amatai bei mokslai: matematika, žvaigždžių tirinėjimas, gamtos mokslai. Daugybė naujų augalų ir gyvių parvežtų iš Amerikos praturtino Europos Kontinentą: bulvės, tabakas, kakao, raudonasis medis ir t. t. atnešė Europai ir naudos ir šiaip sudomino žmonės domėtis gamta. Atsirado lenktyniavimo netik tarp atskirų, ypač pajurio valstybių, bet tarp atskirų užsienių žmonių.

Žodžių Amerikos atradimas daug pakeitė žmonijos gyvenimo išvaizdą. Įdomios yra to atradimo smulkmenos, o da įdomesnis yra pats atradėjas Kolumbas. Apie tai pakalbėsime prie progos kitu kart.

X.

500\$000 pabaudos.

Spalių 4 d. Italų salėje (ria da Mooca 508) garsininkai rengė savo eilinį vakarėlį su vaidinimu, prakalboomis ir deklamacijomis.

Žmonių buvo pilnutėlė salė, mat kas tai «pasisavino» rengėjų kontramarke, jas išdalino žmonėms ir jie visi į salę veltui iėjo.

Vaidinimui buvo parinktas «veikalas» «paleistuvystė», kurį žmonėms net gėda buvo žiūrėti, todėl daugelis rimtesnių nelaukė galo ir apledo salę.

Vaidinimui pasibaigus ėjo internacionalių eilučių deklamavimas, kuris tačiau įspūdžio ir net patiuose garsininkuose kaip teko išgirsti nepadarė: «vis tas pats ir tas pats, regis geresnių eilučių nėra, o vis tik komunistinės», nė vienas garsininkas išsitarė.

Toliau prasidėjo šokiai, bet staiga atvyko policijos fiskalas, vakarą uždarė ir uždėjo rengėjams pabaudą mokėti sumoje 500\$000- Pasirodė, kad leidimas buvo duotas savybės vakarui, tai

gyrė jį be galo, be krašto.

Tų žodžių bendrija klaus si nustebusi. Franceska niekuomet nepergyveno tokios laimingos valandos. — Viešpatie, tai yra daugiau laimės, kaip aš galiu pakelti, šnabzdėjo ji atsidūsėdama.

Kunigas kalbėjo ilgai ir susijaudinęs. Pagaliaus sušuko griausmingu balsu: — Gal išrodo jums mažmožiui, kad žiburio liepsna tapo atnešta žionai į Florenciją? Bet aš jums sakau — Melskite Dievo, kad Jis Florencijai suteiktų daug amžinos ugnies nešėjų, nes tuomet mūsų miestas pasiektų didelę galybę ir pasidarytų palaiminčiausias tarp visų miesų!

Kuomet kunigas pabaigė savo kalbą, plačiai atsivėrė katedros didžiosios durys ir įgyviavo ant greitųjų suruošta procesija. Kanauninkai, vienuoliai, kunigai žingsniavo vidurio taku prie didžiojo altoriaus. Paskutiniuoju ėjo vyskupas, o šale jo Raniero su tuo pačiu apsiaustu, kuriuo jis vilkėjo per ištisą savo kelionę.

Kuomet vienok Raniero peržengė bažnyčios slenkstį pakilo viens senis ir pastoj jam kelią. Tai buvo Oddo tėvas vargė gizelio, kurs buvo dirbęs Raniero dirbtuvėje ir iš jo priežasties pasikorė.

Kuomet senis atsistojo prieš vyskupą ir Raniero, jis nusilenkė ir prakalbėjo taip garsiu balsu, kad visi galėtų girdėti: — Tas puiku, kad Raniero parnešė iš Jeruzalėmo į Florenciją šventąją ugnį. Tai negirdėtas ligi šiol žygis. Dėlto galėtų kai kas stoti ir pasakyti, kad tai yra negalimas daik-

yra be ėmimo iš svečių mokesčio, o tu tarpu policija susekė, kad buvo imam po 3\$000.

Teko patirti, kad policija griežtai yra nusistatčius vykdinti paskelbtas taisykles dėl vakarėlių rengimo, kitais žodžiais tariant pradės varžyti tokius vakarėlius, iš kurių jokios naudos niekam nėra, vien tik nuostoliai medžiaginiai ir moraliniai.

Apie paskelbtas taisykles išsitarim atskirai.

Dalyvavęs.

„Lietuvis“ Pilsudskis, dauzo lenkams antausius.

Kavinėj sėdi būrelis svečių: literatas, visuomenės veikėjas, pedagogas, aukštenis valdininkas. Kalbasi. Tema: paskutinytis Pilsudskio intervjū, duotas spaudai apie lenkų seimą, jo «nešvarias kelnius», seimo atstovų «vizitus» į viešuosius namus...

Vienas iš svečių sako:

— Pilsudskis pats sakosi esąs lietuvis. To niekas neginčys ir ginėti negali. Nors toks «lietuvis», kaip lenkų maršalkas, nei džiaugsmo, nei malonumo mums nedaro. Gali jis kuo nori dėtis, mums nei šilta, nei šalta. Bet, reikia pamanyti, kokia tragiška lenkų tautos lemtis! nuo seniausių amžių lenkus vis kas nors svetimas valdė. Vis kokie nors «vairagai» lenkų soste sėdėjo. Sėdėjo švedų, sėdėjo vokiečių princai, pagaliau toji garbė teko ir mūsų kraujo žmonėms. Lenkai patys vieni mokėjo tik netvarką savo krašte daryti. Ir dabar, tiek metų gyvenusių po svetimu jungu Lenkiją nepriklausoman gyvenimam išvedė... lietuvis Pilsudskis. Kadangi ir dabar, kaip anais senaisiais laikais lenkai neatprato nuo palinkimų prie anarchijos, netvarkos, lietuvis Pilsudskis, vistiek lietuvis, nors ir lenkiška oda apaugęs, — lenkus pradėjo žaboti ir viešai daužyti antausius. O šitokie faktai neverčia mus pagalvoti apie tai, kad nuodėmė neišpirkta likti negali? Lenkai mus per kelis šimtmečius engė. Dabar kerųti už tą engimą, niekinimą remokame, ir nenorime. O štai likimas išskyrė iš mūsų tautos vyrą, kurs į lenkų marškinius įlindęs, nupelnėntai pliekia tuos, kieno marškinius dė

Nieks nenorėjo pasirūpinti apalpusu. Tik jo arklys pasiliko bestovjis šale jo.

Kuomet gatvė pratuštėjo, tai išėjo iš savo namų Franceska degli Uberti su liepsnojančia žvake rankose. Ji buvo vis dar graži, jos bruozai turėjo meilią išraišką, o akyse spindėjo rimtas, gilus žvilgsnis.

Ji priejo prie Raniero ir pasilenkė. Jis gulėjo be sąmonės, bet, kaip tik žiburio šviesa palietė jo akis, jis sujudėjo ir bandė atsikelti. Žiburio liepsna tarytum traukė jį prie savęs traukė. Kuomet Franceska pamatė, kad jis atgavo sąmonę, ji tarė: — Štai tau tavo žvakė. Aš esu pagriebus ją tau dėlto, kad pamačiau, kaip rūpi tau išlaikyti ją liepsnojančia. Aš neišmaniau kokių kitu būdu tau pagelbėti.

Raniero bekrisdamas nuo arklio pristrenkė ir susižeidė. Bet dabar nieks nebūtų stengęs jo suturėti. Palengvėle atsistojo. Bandė eiti, bet pasiviro ir kotik neparpuolė. Franceska jam pagelbėjo. — Kur nori joti? užklausė jį, kuomet jis vėlėi sėdėjo balne. — Josiu į katedrą, atsakė jįsai. — Tad aš tave palydėsiu, nes einu Mišiom: tarė jįsai ir paėmusi arkį už pavadžio nuvedė gatvė.

Franceska tuoj pažino Raniero. Bet jis nežinojo, kas ji do per viena, nes jis neturėjo nė laiko, nė atvangos dirstelti į ją. Jis spanksėjo atsidedęs vien į žvakę.

Visu keliu jiedu tylėjo. Raniero mąstė vien apie liepsną ir būdą, kaip ją išsaugoti šioje paskutinėje valandoje. O Franceska nestengė pratarti nė žode-

lio, nes ji nenorėjo gauti aiškaus patvirtinimo to, ko ji prisibijojo. Ji manė būtent, kad Raniero sugrįžo tėviškėn pamišęs. Nors tame buvo beveik įsitikinusi, bet visgi nenorėjo jo užkalbinti, kad galutinai neįsitikintų.

Po kurio laiko Raniero išgirdo greta savęs žlumbimą. Jis dėptelėjo į šalį ir pažino Franceską, kuri ėjo šale jo ir dirskukėdama verkė. Bet Raniero dirstelėjo tik akimirksniui, tačiau nepratarė nieko. Jis norėjo galvoti vien apie liepsną.

Jis praėdė nuvezdinti save prie zokristijos. Ten jis nusėdo nuo arklio ir padėkojo Franceskai už pagelbą, bet vis nepazvelgė į ją, nes žiūrėjo vien į liepsną. Tuomet jįsai vienas įėjo zokrastijon ir ėmė ieškoti kunigų.

Franceska tuo tarpu nuėjo bažnyčion. Tai buvo Didysis Penktadienis ir gėdulo ženklam visos žvakės ant altorių buvo neuždegtos. Franceskai rodėsi, kad ir jos vilties kibirkštėlė yra dabar užgesusi.

Bažnyčioje viešpatavo iškilmingas ūpas. Prieš altorių stovėjo daugybė kunigų. Chore sėdėjo kanauninkai ir prelatai, o jų priešaky vyskupas.

Po kiek laiko Franceska pastebėjo, kad kunigų tarpe kilo koks tai sąjudis. Beveik visi, kurie netarnavo mišioms, išėjo viens po kito zokristijon. Pagaliaus pasekė juos ir vyskupas.

Kuomet Mišios pasibaigė, išėjo vienas kunigas choro priekin ir prakalbėjo į bendriją. Jis pranešė, kad Raniero di Ranieri parnešė iš Jeruzalėmo šventosios ugnies. Jis papasakojo, ką ricierius pakeliui iškentėjo ir

SPORTAS

Futbolo rungtynės Lietuvoj.

Rugsėjo 16 d. Klaipėdoj įvyko tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva — Estija. Laimėjo Lietuva įvariusi Estijai net 4 gulus, o pati negavo nei vieno.

Antrą dieną įvyko tarp miestinės rungtynės Klaipėda — Talinas, bet šias rungtynes Klaipėda prakišo, gavus net 3 gulus, o Talinui įvarius tik vieną.

Žmonių susijdomavimas buvo didelis.

Kitais metais Lietuvos komandos ryks į Estija.

Pabaltijos studentų olimpiada.

Rugsėjo 13 — 15 d. Taline įvyko Pabaltijos studentų olimpiada. Buvo lengvosios atletikos ir futbolo rungtynės pirmenybėms gauti. Lietuvos studentų komandos irgi dalyvavo, bet dėja, pralošė, atsisidamos net ketvirtoj vietoj. Laimėjo pirmenybę Suomija, antrą vietą užimė Estija, o trečią — Latvija.

Lietuviai sumušė vokiečius.

Rugsėjo 14 d. Kaune įvyko bokso kumštynės tarp lietuvių boksininkų ir ryši Vokietijos meisterių. Kunščiavo si trys poros: Misiūnas su Jonigkeit, Mironas su Zimmerman ir Markevičius su Scheida. Ir visi trys lietuviai laimėjo. Bravo! Reiskia vokiečiai ne kokie meisteriai. Ir mūsų Scharkey — Žukauskas būtų nugalėjęs vokitį Schmelingą, jei ne tas nelaimingas smugis, kuris ir išsprendė dalyką mūsų nenaudai.

vi, dergia juos, spiaudo į veidus ir elgiai taip, tartum jis lenkus sutvėrė ir ką nori su jais gali daryti. Aš nežinau, ką lenkai darytų staiga netekę savo valstybės vyrų ir vadų, kuriuos kitos tautos lenkams yra davusios?

Kavinės filosofo ši teorija gana silpnų kojų, bet savotiškai įdomi. Iš tiesų, juk Pilsudskiai, Skirmuntai, Radzvilai, Zaleskiai ir daugybė kitų, netik valstybės vyrų ir visuomenės veikėjų, bet tiek praeities, tiek dabarties kultūros darbuotojų pagimdyti, išpenči Lietuvos žemelės...

Mūsų skaitytojų balsai.

Mūsų tautietis Jonas Sausanavičius, gyvenęs Rio Grande do Sul, São Luiz de Guapore municipalijoj savo nuosavoj kolonijoj atsiųstam Redakcijai laiškė tarp kit ko rašo:

„... Žmonės skundžiasi savo vargais. Taip sunku. Ir mes 30 metų tam atgal daug vargom. Čia (Rio Grande do Sul) ir kelių nebuvo. Reik jo peiliu mišką prakirsti, tai galite pamanyti, koks buvo mūsų gyvenimas. Bet ačiu Dievui, virto kiti laikai. Dabar jau lietuviai turi didelius žemės plotus, kur anga kukurūzai, kviečiai, avižos, bulvės, rižiai, šablonai; gyvulių geroką krūvą užtaiko ir nusipeni per metus iki 50 štukų, nors viskas pigu.“

„... Ir jūs, broliai lietuviai, imkitės žemės ir pradėkite gyventi. Prasigyvensit taip kaip ir mes, ir bado neturėsit.“

„... Laikykites, broliai, laikraščio «Lietuvis Brazilijoj», nes jis duoda gerų pasiskaitymų, patarimų ir veda mus tiesiu keliu.“

Taip rašo mūsų tautietis, kuris atvyko 30 metų tam atgal į Braziliją turėdamas vos 14 metų amžiaus. Dabar jau tiek tiek prasigyveno, savo likimu patenkintas, skaito laikraštį ir kitus ragina tuo keliu eiti. Jam panašių yra ir daugiau, kurie ten turi puikią savo kolonija, dargi net bažnytelę pasistatydino.

Ar nereikėtų mūsų išeiviams atkreipti daugiau dėmesio į p. Jono Sausanavičiaus raginimą? Ar iš tikrųjų nevertėtų kitokį gyvenimą pradėti kurti? Gyvenant savo kolonijoj nereikėtų bijotis nei bedarbės, nei bado, nei kitokių kokių nors atsitiktinių įvykių.

Šiandien dargi tie, kurie gyvena ir svetimose fazendose, jokio bado pavojaus nejaučia.

Tad rimčiau pagalvokim apie tai.

St. P.

„LIETUVI BRAZILIJOJ“

JUOKAI

Neaiški liga.

Ligoninės viršininkas lanko ligonių palatas. Priėjęs prie vieno gulintio kareivio klausia:

— Ką jūs turite?
— 3 hektarus žemės, ponas viršininke.

— Ne tai. Aš klausiu, kodėl jūs čia gulite?

— Kad aš dar nepajėgiu atsikelti.

— Ką jūs jaučiate, jei nepajėgiat atsikelti?

— Kad dar ilgiau teks čia gulėti, pone viršininke.

— Po velnių! Aš klausiu, kur jūs pajutot ligą?

— Ukmergėj, pone viršininke!

— Po šimtu pyptkių!!! Ką jums pasakė gydytojas, kai jūs čia atvykot???

— Jis pasakė: tai tu jau vėl čia?

— !!!

Kodėl dėdei gėda?

Baltrukas, didelis galvočius, klausia mamą:

— Ar tikrai, kaip kas suigėsta tai parausta?

Motina: Taip, tikra tiesa.

Baltrukas, atsiminęs paraudusių dėdės nosį:

Mama, o kodėl dėdė vis gėdisi?

Išaiškino.

Berņiukas: — Tėvelis mane pasiuntė nupirkti šmotą virvės, va, tokio sturumo.

Krautuvininkas: — Kaip ilgos jis nori?

Berņiukas: — Tiek, kad ištektų nuo pririšto ožio ligi tvoros.

Kas kam rūpi.

Moterų draugljos susirinkime po paskaitos apie moterų uždavinius visuomeniniame gyvenime pirmininkė klausia, ar nėra dar kokių klausimų. Viena panelė pakilusi klausia:

— Aš norėčiau paklausti, kur jūs pirkote savo suknelę.

Dzūkas kleboni oje.

Klebonas: ot gerai — nors sykį aš tave nutvėriau. Jau daug skundų man apie tave eina.

Dzūkas: Kieno gi skundai ant manęs eina, prabaštėli?

Klebonas: Man vis praneša, kad tu dažnai bažiniesi!

Dzūkas (mušdamas ranka į krūtinę): Dievaž! prabaštėli, aš niekad nesibažinu.

Klebonas: ką tu kalbi? juk itai kaip pasibažinai.

Dzūkas: Dovanok, prabaštėli, — tai mano tik toks įprotis...

Kartu.

Panelė:

— Kai kas sako, kad aš turiu dvidešimt metų, o kiti sako, kad tik kokią penkiolika. O kiek tamsta pasakytum?

— Tur būt, neklysiu, jei sudėsit tuodu du skaičiu kartu.

Čia tai kas kito.

— Kodėl, drauguži, šiandien tu toks piktas?

— Pamanyk: mano žmona šiandien sudaužė lėkštę!

— Tai argi toki jau brangi ta šukė buvo?

— Šukė — tai šukė. Bet kad su ta šuke man teko į galvą.

— O čia tai kas kita...

Neklausė.

— Ką tau gydytojas pasakė?

— Aš paklausiau, ar galėsiu gerai degtinę — ir jis man tai uždraudė.

— O kaip dėl alaus?

— Numaniau, kad irgi gali neleisti, todėl to nė neklausiau, — vadinasi neuždraudė.

Žmogus, kurio odos spalva keičiasi.

Vienoje Londono ligoninėje dabar gydosi kažkoks olandas, jūrininkas, kuriuo stebisi ir tyrinėja visa eilė garsių gydytojų. Šis žmogus turi nepaprastą ypatybę, kad jo odos spalva du kart per dieną keičiasi. Tam tikrą valandą šio keisto žmogaus oda pradeda tamsėti ir pasiekia bronzinės spalvos, kaip Amerikos indėnu, kol pagaliau, dar toliau tamsėdama, pasidaro juoda kaip Afrikos negrų. Odos tamsėjimo laikas — kelios valandos. Paskui oda vėl išviesėja ir įgauna normalią — baltą spalvą.

Gydytojai dar neįsiaiškino jo odos spalvos keitimosi priežasties. 1923 m. tokią besikeičiančią odą turėjo kažkoks škotas. Tiek olandas, tiek dabar škotas neįaučia dėl to odos spalvos keitimosi jokio skausmo.

Bet Oddo ir daugelis kitų nė nemanė pripažinti sunkiai iškovotą laimę. Jie susibūrė į krūvą ir buvo metyti, kad jie nenusileis.

Raniero suprato, kad jie, jeigu kartais kils kova, pirmiausia puls žiburio liepsną. Taigi neišleisdamas iš akių savo priešų jis iškėlė žvakę kiek galėdamas aukščiau.

Atrodė jis mirtinai išblyškęs ir nusiminęs. Galėjai pastebėti, kad jis laukia pralaimėjimo, bet vizgi buvo pasruoščęs spyrimotis kiek galėdamas. Ką gelbės jam, jeigu jis liepsną ir išlaikytų? Oddo žodžiai buvo jam mirtinas smūgis. Sukelta abejonė stūpės ir plis. Jam rodėsi, kad Oddo jau užgesino jo žiburio šviesą ant visados.

Tuo tarpu per atvirą langą įlėkė j bažnyčią mažas paukštelis ir skrido tiesiai ant Raniero žvakės, kurios jis nespėjo apsaugoti. Paukštelis atsimušė j liepsną ir ją užgesino.

Nusiviro Raniero ranka ir asaromis paplūdo akys. Bet pirmuoju akimirksniu pajuto jis ir kiek palengvėjimo. Visgi geriau, kad nė žmonės ją užpūtė.

Paukštelis tuo tarpu skrajojo po bažnyčią blaškydamasis šen ir ten, kaip paprastai daro paukščiai patekę į uždarytą patalpą.

Staiga pasigirdo šauksmas: — Paukštelis dega! šventoji liepsna uždegė jam sparnelius!

Paukštelis baimingai sučiepsėjo, kelis kartus suplansojo ties bažnyčios skliautais ir staiga puolė žemyn bei krito negyvas ant Madonos altoriaus.

Dar akimirksnis ir Raniero stovė-

jo ties altoriumi. Kaip žaibas prasiškinė jis taką pro minią, nieks nebūtų stengęs jo suturėti. Ir iš liepsnos, kuri baigė deginti paukštelio plunksnes uždegė jis žvakės ant Madonos altoriaus.

Tuomet vyskupas iškėlė savo lazda ir sušuko: — Dievas to norėjo! Dievas už jį paliūdino.

Ir visi žmonės, tiek draugai, tiek priešai, užmiršo savo abejojimus bei nusistebėjimą ir šventos nuotikos pagauti sušuko: — Dievas taip norėjo! Dievas už jį paliūdino.

Apie Raniero belieka pasakyti tik tiek, kad tolimesniame savo gyvenime jis patyrė daug laimės ir pagarbos. Jis buvo išmintingas, apsigalvojas ir galilestingas. Bet Florencijos liaudis tebevadino jį Pazzo di Raniero atsiminti tam, kad jis buvo paskaitytas bepročiu. Ir tai buvo jam pagarbos pravardė. Jis tapo garbingos giminės boium, kuri pasirinko pavardę Pazzo ir taip vadinasi ligi šiol.

Toliau reikėtų dar paminėti, kad Florencijoj įsisenėjo paprotys kiekvieną Didįjį Penktadienį iškilmingai švesti atsiminti tam, kaip Raniero sugrižo su šventąja ugnimi. Prie tos progos lėkdinama katedroje dirbtinas degantis paukštelis. Ir šiemet greičiausia tokiu būdu buvo pažymėta ta iškilnė, jeigu neįvyko kokios atmainos.

Bet ar tikrai tiesa yra, kaip daugelis sako, kad šventos ugnies nešėjai, kurie gyvena Florencijoje ir tą miestą padarė vienu garbingiausių pasaulių, čia pavyzdį iš Raniero ir tokiu būdu įgavo drąsos pasiaukoti, kentėti ir iš-

verti, apie tai nutylėsime.

Nes veiksmai, kuriuos sukūrė toji liepsna, kuri amžių glūdumoje išėjo iš Jeruzalėmo, negali būti nei išmatuota, nei apskaitliota.

Vertė V.

Vortėjo prierašas. Florencijoj iš Pazzo giminės kilo šv. Marija Magdalena de Pazzis (sk. Pačis) mirusi 1607 metais. Su ją giminiavosi Lietuvos didikai Pociai, arba, kaip jie tuomet vadinosi, Pacai, kurie apie 1630 m. pastatė Lietuvoj daug gražių rūmų ir tarp kitko dv. gražiausias bažnyčias: vieną šv. Petro Vilniuj ir kitą su vienuolynu Pažaislyj ties Kaunu.

V.

GUDRUS VISUR LAI MĪ.

Vengrijos sostinėj Budapešte neseniai buvo šitoks atsitikimas. Turtingas fabrikantas užsakė pas vieną tapytoją savo portretą. Kai portretas jau buvo gatavas, fabrikantas atsisakė jį imti, tvirtindamas, kad portretas blogai padarytas ir visai nesąs jį panašus.

— Gerai, — sako portreto tapytojas. — Jei tamsta nenori imti, ne ką padarysi. Bet tada aš prašau duoti

man raštu patvirtinimą, kad portretas tikrai nėra į tamstą panašus.

Fabrikantas, kuris buvo žinomas savo šykštumu, nusidžiaugė, kad taip lengvai galės nusikratyti tapytoją, davė reikalaujama iš jo raštą.

Bet štai, išėjus neilgam laikui, fabrikantui praneša, kad jo portretas išstatytas parodj ir po portretu parašyta: «Žinomas tarptautinis apgavikas». Fabrikantas baisiai supykęs bėga pas tapytoją ir reikalauja, kad portretas būtų tuojau nuimtas, grasindamas policija ir teismu. Bet tapytojas rodo fabrikantui jo raštą ir ramiai jam sako:

— Štai, tamstos raštas, kad portretas visiškai nėra į tamstą panašus. Tad ko gi dar nori.

Fabrikantas kreipėsi ir policijon ir teisman, bet tapytojai raštą parodžius, visur prakišo. Gincas baigėsi tuo, kad fabrikantas nupirko už gan didelius pinigus portretą ir davė tapytojui kitą raštą, kuriame pareiškė, kad portretas esąs labai gerai padarytas ir visiškai jį, tai reiskia j fabrikantą, panašus.

D Ē M Ė S I O!

Santos m este «Lietuvj Brazilijoj» atrinktais numeriais galima gauti pas p. JUOŽĄ KRAPĄ — rua Visconde de Embaré, 20 (netoli sodello — praça dos Andradas) pirmadieniais nuo 1 vai. v-

Jus norite pinigų persiusti

Tiek į Lietuvą, Rusiją, Lenkiją, Vokietiją ir t. t., Šiaurinę Ameriką, laiškais ar telegrafu.

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteadó 17. kertė Rua Quitanda
visačia atlik

Skubiai — sąžiningai ir už mažą atlyginimą

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Jei norit sočiai ir skaniai pavalgyt, tai eikit į

BAR PAULISTANO

ant kampo Av. Celso Garcia ir rua D-r. Ricardo Gonçalves — 10
žingsnių nuo „Lietuvio Brazilijoje“ Redakcijos.

Pietus ar vakarienė (pagaminta europietiška) TIK 1\$800.
Ir taip viskas pigiau.

Pabandykit vieną syk, ir visuomet atvyksit

DĖMESIO!

Jei norite nešioti rūbus gerai pasiūtus, tai visi kreipkitės
į mano rūbų siuvyklą

Rua Caninde Nr. 78 — ☒ — Bonde Nr. 49 — Caninde

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR GERALI. MŪSŲ TAUTIEČIAMS DAROMA DIDELĖ NUOLAIDA. SIUVAMA IR ISSIMOKĖJIMUL SUSIKALBAMA VISOMIS EUROPOS KALBOMIS.

Siuvama taip pat ir moterų rubai

PETRUITIS

Gyvenamas butas Avenida Vautier, 127.

KAS „LIETUVI BRAZILIJOS“ SKAITO, TAS VISKĄ ŽINO.

NAUJA PIRTIS

SU VONIOMIS.

NUO 7 VAL. RYTO IKI NAKTIES.

Vonia su šiltu vandeniu ir baltiniais 2\$000. Bendra pirtis su garais, šiltu ir šaltu vandeniu bei baltiniais — 2\$000.
Taip pat daromi masažai, kerpami plaukai ir skutamos barzdos

Rua Tenente Penna, 29 (Bom Retiro)

Bondės: 53, 55, 21 ir 23. Auto bondės — Bom Retiro.

v

Lietuviska vaistinė

„JOSÉ PAULINO“
RUA JOSÉ PAULINO, 140 (Bom Retiro) TELEF. 5-6307.
Vaistinės ir parfumerijos reikmenys. Perrišimo medžiaga.
K A I N O S Ž E M O S.
Provizorius D. RUMMELIS,
Diplom. Kozanias universiteto.

Banco Allemão TRANSATLANTICO SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE.
Skyriai Brazilijoje: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE,
BAHIA, PORTO ALEGRE.
ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠ.
ČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS.
INDĖLIAI IR DEPOZITAI NUO 50\$000

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO„

Įsteigta 1899 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
S a o P a u l o .

DENTISTAS — CHIRURGAS.

José Levkovich

Darbas garantuotas ir sąžiningas.
Kainos žemos.

Rua Dr. Silva Pinto 46 - sob.

(Bom Retiro)

Telef. 5-4954. S. Paulo.

RUSIŠKA PIRTIS

Atidaryta šokiadieniais nuo 2 iki 10 val. nakties. Sekmadieniais nuo 7 v. ryto iki 2 v. p. p.

Pirmadieniais pirties nėra.

Antradieniais tik moterims po 1\$500. Trečiadieniais šeimoms: 1 žmogui — 3\$000, 2 — 4\$000, 3 — 5\$000.

Ketvirtadieniais ir penktadieniais bendra pirtis po 1\$500 nuo žmogaus, o šeštadieniais ir sekmadieniais po 2\$000

Rua Bresser, 307.

Geriausia dovana

mūsų namiškiams Lietuvoje bus padaryta, jei jiems pasiūsim „LIETUVI BRAZILIJOS“. Jie ten skaitydami, mūsų laikraštį sužinos, kaip mes gyvenam, kokį vargą kenčiam, ir turės pilną supratimą apie pačią Braziliją.

Tad nepasigailėkim kelių milreisių ir pasiūskim jiems įdomiausių ir rimčiausių visoj Pietų Amerikoj laikraštį „LIETUVIS BRAZILIJOS“.

Metams prenumerata Lietuvon tik 18\$000.

Užsisakant iš Lietuvos — 2 doleriai.

T A U T I E Č I A I !

Visi kai vienas prenumeruokitės „LIETUVI BRAZILIJOS“.

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ visoj Pietų Amerikoj yra įdomiausias, rimčiausias ir pigiausias laikraštis. Jame nuolat telpa įvairūs pranešimai, patarimai, informacijos, įvairios įdomios žinios ir šiaip pasiskaitymai.

Metams kaina tik 10\$000.

Pusei metų 5\$000.

Pinigų siųsti šiuo adresu: — SÃO PAULO, caixa postal 1764

„Lietuvis Brazilijoje“

Pastaba. Prisiųskit savo adresą, o mes jums susipažinimo prisiųsime vieną numerį dovanai.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Siunčiame pinigus

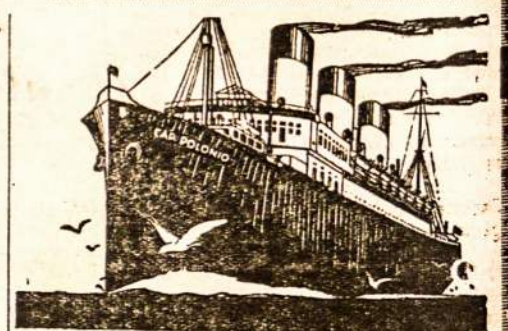
Laivais ir tės.

doleriais į LIETUVĄ ir kitus kraštus.
Taip pat priimame indėlius ir atidarom esniamas sąskaitas, mokėdami gerus procentus.

į Lietuvą ir iš ten. Šamados.
KAINOS ŽEMOS. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

Mūsų įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai ir kitomis Europos kalbomis.

Įstaiga atidara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Prancūzu Navigacijos Kompanija

SUD ATLANTIQUE — CHARGEURS REUNIS.
Išėjimas greitųjų laivų.

IŠ SANTOS PIETUS			IŠ SANTOS EUROPA		
Ceylan	— C. R.	12 Spalio	Belle Isle	— C. R.	16 Spalio
Groix	— C. R.	15 Spalio	Ceylan	— C. R.	31 Spalio
Lutetia	— S. A.	22 Spalio	Lutetia	— A. S.	31 Spalio
Swiatowid	— C. R.	23 Spalio	Groix	— C. R.	6 Lapkr.
Lipari	— C. R.	27 Spalio	Swiatowid	— C. R.	11 Lapkr.
Jamaïque	— C. R.	4 Lapkr.	Lipari	— C. R.	20 Lapkr.
Massilia	— S. A.	12 Lapkr.	Massilia	— S. A.	21 Lapkr.
Eubée	— C. R.	21 Lapkr.	Jamaïque	— C. R.	25 Lapkr.
Formose	— C. R.	28 Lapkr.	Lutetia	— S. A.	11 Gruodžio
Krakus	— C. R.	2 Gruodžio	Eubée	— C. R.	11 Gruodžio
Lutetia	— S. A.	3 Gruodžio	Formose	— C. R.	18 Gruodžio

Daroma šamados iš Lietuvos 3 kl. paprasta, 3 kl. su kabina ir 3 kl. pagerinta.

AGENTAI:

S. PAULO
Cia Comercial e Marítima
Rua da Quitanda, 19-A.

SANTOS
Cia. Chargeurs Reunis
Rua 15 de Novembro, 186.

PRANEŠIMAI.

KURSAI LAIKINAI UŽDAROMI.

Šiuo pranešama kursantų žiniai, kad kursai prie Mookos lietuvių pradžios mokyklos laikinai uždaromi.

Priežastis — Brazilijos tautinė šventė, kuri tęsis iki spalio 21 d.

Kada kursai vėl pradės veikti, bus paskelbta spaudoje.

Kursų vadovybė.

L. SAVYGLOBOS S-GOS ŽINIAI.

L. Savyglobos s-gos Skyrių valdybos pilnuose sąstatuose yra kviečiamos į bendrą posėdį, kuris įvyks spalio 19 d. 2 val. po piet. «Liet. Brazilijoj» Redakcijoje.

L. S. Sgos Centro Valdyba.

PAIEŠKOJIMAS.

Stasys Šablonas paieško SIMONO SAMUOLIO, kulusio iš Kauno apskr., Raudondvario valsč., Biliūnų kaimo. Anksčiau jis gyveno fazendoj Restinga.

Kas žino apie jį arba jis pats prašom pranešti šiuo antrašu:

Tasilho Chablonas, Estação JULIO PONTES, faz. Santa Mario L. Mogyana.

MOOKOS KNYGYNAS.

Prie Mookos lietuvių mokyklos knygynas jau veikia. Atdaras buna antradieniais ir šeštadieniais nuo 7 val. vakaro.

Už skaitymą nustatytas mokėsnis po 1½ milreiso į mėnesį ir užstato visam laikui 5 milreisai kurie buna grąžinami nustojus skaitytojui imti skaitymui knygas.

Knygyno vedėju yra p. Morkys, pas kuoj ir reikia kreiptis.

VILLA ANASTACIA KNYGYNAS.

Knygynas praplėstas ir žymiai padidėjo.

Knygynas yra virš trijų šimtų įvairaus turinio, labai gražių ir naudingų pasiskaityti knygų.

Knygynas naujai pertvarkytas ir knygos skaityti jau išduodamos.

Įmantieji knygas skaityti, moka 1½ milr. mėnesinio mokėsnio ir įneša 5 milr. užstato, kuris nustojus knygas skaityti grąžinamas.

Prie mokyklos yra įsteigta ir skaitykla į kurią pareina iš Lietuvos virš 20 įvairių laikraščių ir žurnalų, kurių gali kiekvienas norintis nemokamai pasiskaityti.

Skaitykla atdara trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 6 iki 10 val. vakaro ir sekmdieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Villa Anastacia mokyklos Valdyba

„LIETUVIS BRAZILIJOS“ iki Naujų Metų kainuoja tik 3\$000.

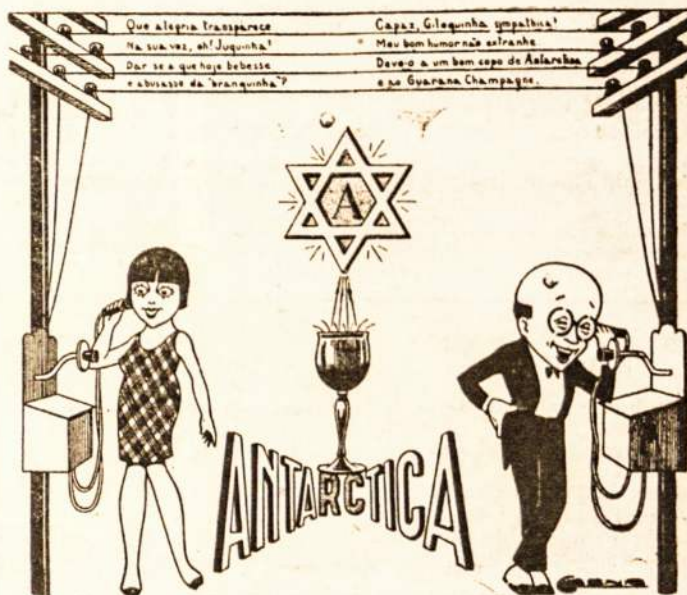
JUS PRIVALOTE PRADĖTI TAUPYTI!

Įdėdami 50\$000 galite atidaryti savo einamąją sąskaitą su 4 ir puse metinių nuošimėjų Galit kasdien išimti pinigus esant reikalui.

Tiktai

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

Vaistinė Riguetto

Rua Oriente, 109

TELEF. 9-1631

Didelis pasirinkimas vaistų ir įvairių cheminių produktų — užsieninių ir vietinių.

Visų rūšių parfumerija. Prie vaistinės daktaro patarimai.

NETURTINGIEMS VELTUI Kainos žemos.

Fotografas

GILUCAS

Savo meniško darbo išplatinimui daro

6 atvirutes už 4\$000

1 menišką portretą (18X24 - 3\$000)

Darbas garantuotas.

Rua Josė Paulino, 152.

DĖMESIO!

São Paulo mieste «Lietuvj Brazilijoj» pavieniais numeriais galima gauti:

1. STOTIES LUZ KIOSKE kiekvieną dieną.

2. PRIE CENTRALINIO PAŠTO abiejuose kioskuose kiekvieną dieną.

3. BOM RETIRE vaistinėje «Josė Paulino» (ruo Josė Paulino, 140) kiekvieną dieną.

4. VILLOJE ANASTACIO pas Vladą Butėną.

5. SEKMADIENIAIS pas laikraščių platintojus prie sodno Luz, S-to Antonio do Pary bažnyčios ir atskiruose rajonuose.

Taip pat galima gauti ir «Lietuvio Brazilijoj» Administracijoj.

Už paieškojimus ir skelbimus apie pametus pasus apmokama už 4 kartus 5\$000.

Už pašto dėžutę N. 1764 tik 2\$000.

Dėmesio!

Gatvėje ANTONIO de MELO, 14 netoli stoties Luz (antras skersgatvis nuo Av. Tiradentes) atsidarė naujas

RUSU PENSIONAS

(susikalbama irgi lietuviškai) Kaip butai, taip ir pietūs pigiau negu kitur.

Kas vieną kartą išbandys, tas visuomet tą pensioną lauks.

LIETUVISKA SIUVYRLA Vinco Tendzegolskio

Didelis pasirinkimas visokių medžiagų — angliškių ir vietinių.

Siuvama sulig naujausiomis madomis.

Darbas atliekamas greit ir gerai.

SIUVAMA IR IŠSIMOKĖJIMUI.

Lietuviams daroma didelė nuolaida.

RUA CARLOS BOTELHO, 80.

Revoliucinis judėjimas Brazilijoje

Minas Geraes, Rio Grande do Sul ir Parahyba sukilo prieš Brazilijos federalinę vyriausybę.

Spalio 5 d. vietos sparda pranešė žinia, kad Minas Geraes astadoj įvyko sukilimas prieš federalinę vyriausybę, kad tam sukilimui vadovauja estados vidaus reikalų sekretorius Machado. Vėliau paaiškėjo, kad ir Rio Grande do Sul irgi toks pats sukilimas įvyko, taip pat ir Parahybos estadoj eina neramumai. Toms žinioms pasitvirtinus, respublikos prezidentas D-ras Washington Luiz davė parėdymą kariuomenei sukiličius numalšinti. Be to kreipėsi į Tautos kongresą duoti savo sutikimą paskelbti visam krašte karą, kas tapo padaryta spalio 6 d.

Federalinė kariuomenė tuojau pradėjo veikti. Į Minas Geraes ir Rio Grande do Sul pasiūsta kariuomenė paskelbė sukilėliams kovą, kuri tęsiasi dar ir šiandieną.

Čia reikia paaiškinti, kad sukilo tik estadų policija. Vietos gyventojai laikosi pasyviai, nors estadų vyriausybės sukilėlius remia.

Sukilimas išsiplėtė tik tose estadose. Kitose, kaip Parana, atskirose vietose.

Iš Brazilijos spaudos matyti, kad visose kovose federalinės vyriausybės kariuomenė ima visur viršų. Buvęs

Minas Geraes estados prezidentas Antonio Carlos sumtas, o dabartinis tos estados prezidentas organizuoja prieš sukilėlius atskira policija, kuri eis į pagalbą federalinei vyriausybei (jo toks buvo pranešimas spaudai).

Dabartiniu metu visas dėmesys atkreiptas į Rio Grande do Sul.

São Paulo estadoj ramu. Gyvenimas nepasikeitė. Kitų estadų prezidentai taip pat praneša, kad ir pas juos irgi ramu.

São Paulo mieste organizuojasi savanorių būriai kovai su sukilėliais. Į tuos būrius užsirašo taip pat svetimtaučiai.

Federalinė kariuomenė savo vyriausybei yra ištikima. Visi rezervistai iki 30 metų amžiaus tapo pašaukti į karą tarnybą.

Kad produktų pardavėjai nepasinaudotų esamu momentu ir kad nepakeltų kainų ant produktų, Vyriausybė išleido dekretą, kuriuo einant miesto prefektai turi teisę nustatyti tvirtas produktams kainas. São Paulo mieste tos kainos jau yra nustatytos (žiūrėk 1 pusl. «svarbus pranešimas»).

Bendrai, sprendžiant iš oficialių pranešimų, sukilimas greitai laiku turi pasibaigti.

NUŽUDĖ DEPUTATĄ JOÃO SUASSUNO.

Spalio 9 d. 8 val. ryto Rio de Janeiro mieste tapo nužudytas Parlamento narys, atstovas nuo Parahybos estados João Suassuna.

Spėjama, kad jis liko keršto auka už nužudymą Parahybos estados prezidento João Pessoa, nes jis buvo ano žmogžudžio asmeniškias draugas.

SUVAŽINĖJO REDAKTORIŲ.

Spalio 7 d. Rio de Janeiro «Journal do Brasil» redaktorius José Gianjarulo važiuodamas traukiniu iškrito iš vagono ir pateko po ratais. Mirė vietoj.

BANDYTŲ DRASUMAS NETURI RIBŲ.

Spalio 9 d. Rio de Janeiro mieste du bandytai gatvėje Frei Caneca išlipę iš automobilio prisitartin prie vieno restorano durų ir revolverio šūviais nušovė du jiems nepažįstamus žmones. Vėliau vėl įsėdo į automobilį ir nuvažiavo sau.

Bet automobilio numeris tapo pastebėtas ir greitai policija šoferį surado. Jo nurodymais tapo surastas ir vienas žmogžudys, kuris pareiškė, kad jie nušovė visai nepažįstamus žmones norėdami sukelti šokią tokią sensaciją.

Gera seesacija, kuomet du žmoes nustojo gyvybės, o vienas jų paliko žmoną ir keturis mažus vaikus. Tas atsitiko dienos metu.

KOVAI SU SPEKULIACIJA

S. Paulo miesto profektūra įsteigė specialią įstaigą, į kur kiekvienas nukentėjas privalo kreiptis.

Sios įstaigos antraštas: Rua Libero Badaro, 41-11º andar.

PRADĖJO PIRKTI ŽEMĖS SKLYPUS

«O Estado de S. Paulo» rašo, kad pastaruju laiku žmonės pradėjo pirkti žemės sklypus už grynus pinigus. Taip spalio 6 d. pas notarus padaryta pirkimo aktai už 168:894\$000, spalio 7 d. už 175:894\$000, spalio 8 d. už 191:937\$000. Tie visi žemės sklypai randas S. Paulo priemiesčiuose.

PAGERBĖ TARNAUTOJĄ.

São Paulo estados parlamento rūmuose visiems deputatams posėdžių pertraukų metu kava padavinėjo vienas ir tas pats tarnautojas per 30 metų. Jau senelis. Spalio 6 d. įvyko jo jubiliejaus paminėjimas.

Minas Geraes estados prezidentas Antonio Carlos sumtas, o dabartinis tos estados prezidentas organizuoja prieš sukilėlius atskira policija, kuri eis į pagalbą federalinei vyriausybei (jo toks buvo pranešimas spaudai).

Dabartiniu metu visas dėmesys atkreiptas į Rio Grande do Sul.

São Paulo estadoj ramu. Gyvenimas nepasikeitė. Kitų estadų prezidentai taip pat praneša, kad ir pas juos irgi ramu.

São Paulo mieste organizuojasi savanorių būriai kovai su sukilėliais. Į tuos būrius užsirašo taip pat svetimtaučiai.

Federalinė kariuomenė savo vyriausybei yra ištikima. Visi rezervistai iki 30 metų amžiaus tapo pašaukti į karą tarnybą.

Kad produktų pardavėjai nepasinaudotų esamu momentu ir kad nepakeltų kainų ant produktų, Vyriausybė išleido dekretą, kuriuo einant miesto prefektai turi teisę nustatyti tvirtas produktams kainas. São Paulo mieste tos kainos jau yra nustatytos (žiūrėk 1 pusl. «svarbus pranešimas»).

Bendrai, sprendžiant iš oficialių pranešimų, sukilimas greitai laiku turi pasibaigti.

Beveik visi senatoriai ir deputatai susirinko į salę, jį pasveikino ir įteikė čekį sumoje 25 kontų. Senelis (80 m. amžiaus) pradėjo verkti kaip mažas vaikas. Jam suteikė 6 mėn. atostogų su pilnu atlyginimu.

SUIMĖ PINIGŲ FABRIKANTUS.

Spalio 4 d. S. Paulo policija suimė 2\$000 (sidabrinų) dirbėjus, pas kuriuos rasta visi įrankiai ir gatavų pinigų — 300 monetų.

Pinigai buvo padirbti taip, kad juos jokiū būdu negalima buvo skirti nuo tikrų.

ĮŠGANYMO KARIUOMENĖ VEIKIA.

Labai dažnai tenka pastebėti aikštelėse žmones sakantčius pamokslus ir giedančius. Tai «išganymo kariuomenės» kareiviai.

«Estado de S. Paulo» praneša, kad jie surinktomis aukomis rugsėjo mėnesį kas dieną šelpė 150 neturt. ngų šei nų, teikdami jiems visą pragyvenimą. Jų centralinė būstinė gatvėje Carneiro Leão. 3, kur neturtingiems yra duodami pietūs veltui. Vienas — kitas lietuvis irgi tą vietą aplanko.

DIDELIS SUSIJDOMAVIMAS LAIKRAŠČIAIS.

Prasidėjus kai kuriose estadose sukilimui, laikraščiai pradėjo dirbti su didesne energija. Beveik visi jie daro per dieną tris laidas, o žmonės perka, nes įdomaujasi žiniomis. Tik «Diario Nacional» sustojo, o «Estado de S. Paulo» sumažėjo net iki 8 puslapių. Seniau jis išeidavo beveik visuomet 18 — 24 puslapiai.

Kiekvieno laikraščio tiražas siekia iki 80,000 eksemplorių.

«Lietuvius Brazilijoje» tiražas (skaitytųjų skaičius) irgi padidėjo. Reikia, žmonės daugiau pradėjo kreipti dėmesio į laikraščius.

IR RUSŲ KOLONIJA JAU TURI DU LAIKRAŠČIUS.

Spalio 10 d. São Paulo mieste pasirodė platiniame naujas rusų laikraštis «Rodina» (Tėvynė). Jį redaguoja advokatas iš Vilniaus Time, o leidžia Lapickis.

Įžangos žody Redakcija pasisako, kad laikraščio politinė pakraipa bus antikomunistinė ir visą savo veikimą derins su žmonių nusistatymu, dėdami pagrindan tikybą, tautybę, tėvynės (senosios Rusijos) meilę.

Laikraštis keturių puslapių ir eis kas šeštadienį.

Vytauto Didžiojo Jubiliejaus PAMINĖJIMAS

ivyksta spalio 25 d. salėje „LEGA LOMBARDA“

STATOMA ČIURLIONIENĖS ISTORINĖ DRAMA

„AUŠROS SŪNŪS“

Į salę be pakvietimų niekas nebus leidžiamas. Pakvietimai gaunami laikraščių redakcijose, lietuvių mokylose, Lietuvos Konsulate ir atskirose rajonuose — Vytauto Didžiojo Komitetuose.

Tai jau antras rusų kolonijoj São Paulo mieste laikraštis.

NUŽUDYTA VOKIEČŲ ŠEIMA.

Miesiuke Quatro Cantos (5 kilm. nuo Pinheiros) spalio 10 d. 8 val. ryto utvykę pirkėjai į krautuvę vokiečio Müller rado jį ir jo žmoną nužudytus. Krautuvėj didelė betvarkė. Pranešta policijai, kuri greitai laiku surado ir vieną žmogžudį, artimą kaimyną irgi vokiečių. Kitas žmogžudys pasislėpė. Vokiečio Müller visi pinigai pavogti.

Prekybos santykiai su Austrija

Kaunan atvyko Lietuvos garbės konsulas Austrijoj, sąjūsy su derybomis dėl prekybos santykių tarp Lietuvos ir Austrijos. Iki šiol lietuvių — austrų prekybos santykiai buvo menki, bet sudarius atitinkamą sutartį jie galės pasidaryti gyvesni.

Mirė prei. Teodoras Brazys

Rugsėjo mėn. 10 d. Munchene, Vokietijoj, mirė Lietuvos universiteto docentas prei. Teodoras Brazys, 60 metų amžiaus. Velionis buvo žymus muzikas — kompozitorius, surinkęs daug liaudies dainų ir jas harmonizavęs. Lietuvos universitete jis buvo docentu bažnytinėi muzikai ir muzikos istorijai. A. a. prei. Brazys yra išspausdins daug muzikos veikalų; daug veikalų liko dar rankraščiuose.

Nau i studentai

Rugsėjo mėn. 15 d. Vytauto Didžiojo Universitete įvyko naujų studentų imatrikuliacija. Iš viso priimta į universitetą 824 nauji studentai ir 23 laisvi klausytojai, būtent: teologų 79, teologų evangelikų — 6, humanitarų — 126, teisininkų — 183, matematikų — 55, medikų — 181 ir technikų — 117 studentų.

Š. AMERIKA GYVENTOJAIS PROGRESUOJA.

Iš senesnių paskelbtos statistikos matyti, kad Š. Amerikoj dabartiniu metu gyventojų yra 122.728.873, o su kolonijomis 137.501.561.

1830 metais, tai yra 100 metų tam atgal, gyventojų buvo (be kolonijų) tik 12.866.020. Reikia skaičius padaugėjo ant 110 milijonų.

PRO DOMO SUA.

«L. A. B.» iš spalio 4 d. beveik visas buvo pašvęstas «Lietuvio Brazilijoje» redaktoriaus apšmeižimui.

Atsakinėti į visas tas blevizgas nerandam reikalo. Vieną tik pastebėsim, kad p. A. Dutkas tokiu savo rašymu parodė savo tikrą skonį, nes ir priežodis sako: «kas kuo kvėp, tuo ir kita tep».

Iškasti senovės gyvulių kaulai.

Mariampolės apskr. Raudėnų vals. bekasant melioracijos tikslais Kirsnos upė, rasta senovės gyvulių liekanų. Spėjama, kad tai yra kadaise pelkės gyvenusių, dabar išnykusių, taurų kaulai. Jie savo stambumu nė kiek nepanašūs į dabartinių gyvulių kaulus. Be to, rasta briedžių ragų ir žmogaus gan originali kaukoė. Iškasenas Kirsnos rajono nusausinimo darbų vedėjas p. Kšečkauskas stropiai renka ir ketina perduoti gamtos tyrimo stočiai.

Tvarkoma tabako prekyba

Ministerių Kabinetai patiektas įstatymo projektas dėl tabako gaminių pardavinėjimo. Šiuo projektu kiekvienas tabako fabrikantas turės įsteigti savo gaminių pardautuvę didmenomis ir pardavinėti su 10% nuolaida psgal pažymėtą kainą.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišakai.

A. Andrijauskui, J. Baniui, J. Čižauskui, B. Dunčai, P. Gailiui, J. Gedvilai, St. Germain, J. Grany, Z. Geniui, K. Januškaui, J. Jakunui, J. Janikevičiui, L. Jurevičiui, M. Kazakevičiui, M. Kuliešys, S. Kveskai, J. Masoniui, P. Matulioniui, J. Markeliui, J. Maigui, S. Matačiunui, A. Makauskui, S. Norkui, J. Pralgauskui, V. Peleckiui, A. Petniunui, P. Ramanauskui, P. Rinkevičiui, K. Skukauskui, T. Šablėvičiui, B. Šiukščiui, P. Sokui, K. Šabonui, P. Siemeliui, V. Tmosai, P. Povilaičiui, K. Šukaičiui, V. Tubučiu, S. Urbonui, V. Urniežiui, J. Vilimui, S. Vasiliauskui, T. Vitkauskui, S. Vintkauskui, P. Vaitkevičiui, J. Vaboliui, Alb. Vasiliauskui, Juoz. Vitoniui, J. Žilinskiui, M. Zukas.

Atpigo duona

Duonos kepykla «Italo — Hungaro» — RUA CUYABA, 29 (Alto da Mooca) atsižvelgdama į dabartinį krizį papigino duoną. BALTA DUONA KLG.

700 REISU.
JUODA DUONA RUGIŲ KLG.
500 REISU.

Be to kas surinks vales ant 50 kilogramų tas gaus kaip dovaną tuščią nuo miltų maišą.

Kepyklos savininkas DOMINGO C. COLLA visus kviečia persitikrinti.